

Nr 62

Av herr Svenning m. fl., angående utredning om införande av obligatorisk salmonellakontroll i större höns- och kycklingfarmer.

(Lika lydande med motion nr 33 i Första kammaren)

Under senare år har salmonellainfektioner (paratyfus) icke sällan visat sig härröra från höns- och kycklingfarmer. Under september och oktober 1961 förekom en omfattande sådan epidemi, som ledde sitt ursprung från en kycklingfarm i Skåne. Då denna farm bl. a. hade levererat kycklingar till ett flygbolag, insjuknade ett större antal deltagare i sällskapsresor, som företagits med utgångspunkt i Malmö och i flygplan tillhörande nämnda flygbolag.

Infektioner av detta slag leder ofta till att den insjuknade efter tillfrisknandet blir bacillbärande under många veckor, varunder vederbörande givetvis icke får återgå i arbete. Sjukdomsfallen har därför medfört betydande förluster för enskilda personer, trots den 1956 beslutade lagen om ersättning åt smittbärare, och därjämte kostnader för landstingen och de landstingsfria städerna på grund av ökad beläggning på epidemisjukhusen. Men härtill kommer, att även statsverket drabbas av avsevärda kostnader för de tusentals slaktade kycklingar som hälsovårdsnämnderna i vissa fall tvingas beslagta och destruera och för av veterinärstyrelsen föreskrivna åtgärder. Företagare i branschen är nämligen genom två olika författningar berättigade till ersättning från statsverket för förluster som drabbat dem vid bekämpande av infektion av detta slag. Sålunda finns föreskrift om sådan ersättning dels i 1 och 5 §§ Kungl. Maj:ts kungörelse den 18 maj 1956 (nr 296) om ersättning av statsmedel i vissa fall vid ingripanden i hälsovårdens intresse, dels stadgas rätt till ersättning vid bekämpande av speciellt salmonellainfektion hos djur m. m. i 8 § Kungl. Maj:ts förordning den 26 maj 1961 (nr 309). Enligt vad vi har oss bekant, har ovannämnda kycklingfarm på grund av dessa föreskrifter framställt krav om ersättning från statsverket för av veterinärstyrelsen beordrad slakt av 28 000 kycklingar, värderade till något över 100 000 kronor. Av detta belopp är farmen berättigad till ersättning med 75 %, vartill kommer att ytterligare ersättningskrav väntas. Enligt uppgift har statskontoret tidigare utbetalat ca 20 000 kronor till en annan kycklingfarm av samma anledning.

Såvitt vi kan se, är det inte rimligt att staten, landstingen och enskilda personer belastas med stora kostnader på grund av att innehavarna av höns- och kycklingfarmer icke tillser att djuren är fria från salmonellabakterier och att dessa farmer trots denna underlåtenhet är den enda av de drabbade parterna som tillförsäkras skälig ersättning för lidna direkta förluster, även om det torde förhålla sig så, att en infekterad farm som undergått smittrening senare kan drabbas av kännbar goodwillförlust vid återupptagandet av driften. Att de bacillbärande personernas förluster ofta blir betydande, framgår av en bilagd avskrift av skrivelse till statskontoret med framställning om ersättning enligt 1956 års förut omnämnda kungörelse. Framställningen har avslagits av statskontoret med den motiveeringen att ersättning utgått till sökanden med högsta belopp enligt smittbärlagen, som har samma ersättningsnormer som sjukförsäkringslagen med det undantaget, att karenstid icke förekommer i den förstnämnda. Tolkningen av 1956 års kungörelse synes emellertid vara föremål för delade meningar, i det att länsstyrelsen i Malmöhus län avstyrkt denna och andra från privatpersoner, som icke varit anställda vid farmen, härrörande ansökningar om ersättning av statsmedel med den motiveringen, att kungörelsen endast avser personer i företag som drabbats av driftinskränkningar på grund av smittsam sjukdom. Det är att märka, att den person vars framställning till statskontoret återgivits i bilagan i likhet med andra bacillbärare drabbats av vida större förluster än personer som sjukskrivits enligt sjukförsäkringslagen, när de senare i regel blir friskskrivna i samband med eller kort efter utskrivningen från sjukhuset. I det i bilagan återgivna fallet blev vederbörande bacillfri först 26 dagar efter utskrivningen den 19 september och hade dessutom, då hans sjukskrivning ju redan den 24 augusti avlöstes av en avstängning enligt smittbärlagen, uppenbarligen kunnat utskrivas redan vid sistnämnda tidpunkt, om han icke varit bacillbärare. De i 5 § i 1956 års kungörelse angivna förutsättningarna för särskild ersättning, nämligen »avsevärd minskning i arbetsförtjänst» och »om särskilda skäl därtill föranleda», har sålunda enligt vår mening varit för handen, eftersom vederbörande förlorat nära hälften av arbetsinkomsten under 53 dagar utöver sjukskrivningstiden av 14 dagar.

Det är enligt vår mening ställt utom tvivel att, om en skyldighet att företa regelbundna bakteriologiska kontrollundersökningar förelegat, epidemier med utgångspunkt i kycklingfarmer knappast hade kommit till stånd. Den skånska farmens slakteri har visserligen stått under veterinärkontroll, som det heter, men några salmonellaprov har uppenbarligen aldrig tagits. Det synes ligga i alla berörda parters intresse, att en skyldighet att ta sådana prov införs, även om den endast bör gälla för större företag. Skäligt torde det vara, att kostnaden härför bestrids av företagen. Införandet av en sådan obligatorisk kontroll synes oss böra föregås av en utredning som bl. a. har att ta ståndpunkt till sådana frågor som var gränsen mellan större

företag och företag som icke kan betecknas som större skall dras samt till längden av intervallerna mellan provtagningarna, övervakningen av den obligatoriska kontrollen m. fl. spörsmål. Därjämte bör enligt vår mening även företas en översyn av de förut nämnda författningarna, 1956 års kungörelse och 1961 års förordning.

Med stöd av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:ts dels begära utredning rörande införande av obligatorisk, återkommande kontroll av salmonellainfektioner i större höns- och kycklingfarmer, varvid kostnaden för kontrollen förutsätts åvila den som driver farmen i fråga, dels anhålla att därjämte även en översyn av 1956 års kungörelse (nr 296) samt 1961 års förordning (nr 309) måtte företas.

Stockholm den 12 januari 1962

Eric Svenning

Erik Adamsson

Anna-Greta Skantz

AVSKRIFT

Bilaga

Till

Statskontoret

STOCKHOLM

Härmed får jag med stöd av 5 § i Kungl. Maj:ts kungörelse den 18 maj 1956 nr 296 om ersättning av statsmedel i vissa fall och vid ingripanden i hälsovårdens intresse göra följande framställning.

Jag har som framgår av bifogade protokollsutdrag varit avstängd av Malmö stads hälsovårdsnämnd från arbete under tiden fr. o. m. den 24 augusti t. o. m. den 15 oktober 1961 såsom smittbärare av paratyfus. Under tiden fr. o. m. den 10 augusti t. o. m. den 19 september var jag intagen å epidemisjukhuset och uppbar då en sjukpenning av 17:— kr per dag, därefter 20:— kr per dag såsom framgår av bifogade sjukkassekvitton. Någon lön från det företag där jag är anställd (— — —) har jag icke uppburit under sjukdoms- och smittbärartiden, som framgår av bifogat intyg. Normalt är min inkomst 331:65 kr per vecka, vilket utvisas av ett bifogat intyg från företaget. Detta motsvarar en inkomst av 47:38 kr per dag eller 53 dagar 2511:14 kr. Från drages ungefär 25 % skatt med 668:— kr återstår 1843:14 kr. Då hela den ersättning jag under avstängningstiden uppburit från sjukkassan utgör 979:— kr har jag alltså lidit en förlust av 864:14 kr.

Malmö den 10 november 1961

(Namnteckning)

Vidimeras:

Ulla Ahlerup

Kerstin Engdahl